

Овчарук Оксана Василівна,
ORCID 0000-0001-7634-7922
ІТЗН НАПН України,
канд..пед.наук, ст..наук.співр.,
зав.відділом компаративістики
інформаційно-освітніх інновацій

ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗНАНЬ УЧНІВ У ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Сучасний технологічний розвиток суспільства та його вплив на систему освіти зумовлюють зміну ставлення вчителів до організації самого процесу навчання учнів. Значної популярності набувають цифрові освітні платформи, що використовуються вчителями у щоденній роботі. Це спричинено також й тим, що в останній рік школи змушені організувати навчання онлайн у зв'язку з введенням карантинних заходів на період поширення пандемії, спричиненої COVID-19.

Міжнародні організації першими розробили рекомендації та стратегії щодо освітньої політики для різних країн та оприлюднили відповіді на виклики, що постали перед освітянами, учнями та їх батьками у період пандемії COVID-19. Серед організацій, які надали рекомендації щодо використання міжнародних цифрових платформ – Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Рада Європи (РЄ), ЮНЕСКО та інші. Рамкові настанови ОЕСР щодо відповіді освіти на пандемію COVID-19 2020 року (*COVID-19 Response*), що побудовані на оцінці 98 освітніх систем світу, окреслили відсутність цілеспрямованої та ефективної стратегії для захисту можливості навчатися протягом цього періоду в різних країнах та застерігали, що це призведе до значних втрат у навчанні для здобувачів освіти. Керівникам освітніх систем та організацій було рекомендовано розробити плани щодо продовження навчання з використанням альтернативних методів на період необхідної соціальної ізоляції [1].

Перш за все, було рекомендовано створити умови та налагодити створення контенту для всіх шкільних предметів на національних платформах, навчити вчителів користуватись цифровими засобами, сприяти налагодженню взаємодії з батьками, забезпечити педагогів та учнів необхідними навчальними матеріалами, які вони можуть використовувати дистанційно.

Відсутність можливості учнів відвідувати школу спричиняють необхідність приділенню уваги педагогів до тих цифрових засобів та інструментів, які сприяють налагодженню комунікації, зворотного зв'язку, допомагають створювати навчальний контент та здійснювати навчальну діяльність у віртуальному середовищі, з реальними учасниками цього процесу.

Питанням формування цифрової грамотності та компетентності учнів присвячено роботи вітчизняних дослідників: В.Бикова, С. Сисоєвої, О.Сороко, О. Спіріна, Н.Морзе та ін.. Проблеми розвитку інформаційно-цифрового середовища закладів освіти досліджують у своїх роботах О.Гриценчук, І. Іванюк, С.Литвинова, І. Малицька, М. Лещенко, О.Кравчина та ін.

Важливу увагу міжнародні організації приділяють формуванню міждисциплінарних знань та вмінь учнів, що пов'язані з викликами сучасного світу у цифровому середовищі, зокрема цифровій безпеці, цифровому громадянству, готовності учнів до використання цифрових інструментів та засобів для здобуття знань та формування життєвих навичок та компетентностей. Здатність учнів орієнтуватись у цифровому середовищі є важливим індикатором якісної та сучасної освіти, гарантією захищеності та обізнаності перед викликами цифрового суспільства та сучасних технологій, запорукою успішного спілкування, навчання та громадського життя.

Зокрема, Рада Європи створила міжнародну освітню платформу «Навчальний онлайн-хаб» (*Online learning HUB*), що запропонувала вчителю можливості ознайомитись та

здійснювати онлайн-навчання учнів з наступних тем: медіа грамотність, компетентності для культури демократії, як розпізнати кіберзнущання, вирішення суперечливих питань, ЗМІ та інформація, соціальні медіа як педагогічний інструмент, міжкультурний розвиток школи, оцінка в демократичному класі, як вітати новачків у класі, освіта з цифрового громадянства Ради Європи, ключ до управління демократичною школою та ін. (рис.1)[2].

Рис.1. Навчальний онлайн хаб Ради Європи (<https://www.coe.int/en/web/learning-resources>)

Ресурси, що надає Рада Європи, базуються на основній місії цієї організації - захист та просування прав людини, демократії та верховенства права в усій Європі. Усі курси пропонуються безкоштовно, перекладені різними мовами, а доступ до них здійснюється простою реєстрацією на онлайн-платформі Ради Європи.

Значну увагу Рада Європи приділяє освіті для демократичного громадянства. На теренах цієї організації, зусиллями Департаменту освіти учням та вчителям пропонуються онлайн інструменти, які присвячені питанням захисту прав людини, демократичним цінностям, протидії мові ворожнечі, булінгу та цифровій безпеці. Цифрові ресурси з цих тематик розміщуються різними мовами на сайті РЄ «Хартія освіти для демократичного громадянства та прав людини» (<https://www.coe.int/en/web/edc/charter-on-education-for-democratic-citizenship-and-human-rights-education>) [5]. Також корисною платформою для педагогів є ресурс РЄ «Права людини та демократія починаються з нас» (<https://www.coe.int/en/web/edc/charter-for-all>) [3]. Цікавими матеріалами для вчителів громадянської освіти та тих, хто впроваджує цей напрям є онлайн бібліотека з питань вирішення суперечливих питань в класі та школі, рекомендації щодо створення шкільних навчальних програм; серія навчальних посібників з освіти для демократичного громадянства, опис досвіду кращих практик країн РЄ та ін. (<https://www.coe.int/en/web/edc/publications>) [4].

Слід зазначити, що зазначені вище матеріали є результатом тісної міжнародної співпраці РЄ та урядів країн-членів, а також шкіл, які мають практичний досвід впровадження освіти для демократичного громадянства та окреслених вище напрямів у шкільну практику.

Список використаних джерел

1. ОЕСР. Рамкові настанови щодо відповіді освіти на пандемію COVID-19 2020 року. URL: <http://surl.li/bwca> (дата звернення 01.01.2021)
2. Литвинова С. Г. Віртуальний клас як комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище вчителя загальноосвітнього навчального закладу. Інформаційні технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. 2011. Т. 22, № 2. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/331#.U9T4Vh-5Mzl> (дата звернення: - 01.01.2021).
3. Council of Europe. Charter for all : офіц. сайт Ради Європи. URL:<https://www.coe.int/en/web/edc/charter-for-all> (дата звернення: 01.02.2021).

Звітна науково-практична конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України : матеріали науково-практичної конференції, 11 лютого 2021 р., м. Київ

4. Council of Europe. EDC Publications: офіц. сайт Ради Європи. URL:<https://www.coe.int/en/web/edc/publications> (дата звернення: 01.02.2021).
5. Council of Europe. Education for democratic citizenship and human rights education : офіц. сайт Ради Європи. URL: <https://www.coe.int/en/web/edc/charter-on-education-for-democratic-citizenship-and-human-rights-education> (дата звернення: 01.02.2021).
6. Council of Europe. Learning resources : офіц. сайт Ради Європи. URL: <https://www.coe.int/en/web/learning-resources> (дата звернення: 01.02.2021).